

Het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie

Source: CVCE. European Navigator. Susana Muñoz, Raquel Valls.

Copyright: (c) Centre Virtuel de la Connaissance sur l'Europe (CVCE)

All rights of reproduction, of public communication, of adaptation, of distribution or of dissemination via Internet, internal network or any other means are strictly reserved in all countries.

Consult the legal notice and the terms and conditions of use regarding this site.

URL:

http://www.cvce.eu/obj/het_voorzitterschap_van_de_raad_van_de_europese_unie-nl-8edc4d28-eb9b-4b70-8089-e17545b7e048.html

Last updated: 08/07/2016

Het voorzitterschap van Raad van de Europese Unie

Het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie wisselt. Het wordt afwisselend door iedere lidstaat uitgevoerd.

Het Verdrag van Parijs 1951 had de ambtstermijn van drie maanden voor de Bijzondere Raad van Ministers van de EGKS vastgelegd maar de ervaring heeft geleerd dat deze rotatie te snel was, en zodoende werd in de Verdragen van Rome de tijdsduur van zes maanden voor de Raden van de EEG en EURATOM vastgelegd. Eenzelfde tijdsduur – sindsdien nooit meer veranderd – is voorzien voor het voorzitterschap van de éne Raad die opgericht werd door het Verdrag van 8 april 1965.

Oorspronkelijk wisselde de rotatie volgens alfabetische orde van de lidstaten, in hun eigen respectievelijke talen. Sinds 1987, het jaar van de toetreding van Spanje en Portugal wordt er uitgegaan van een eerste cyclus van zes jaar, waarin het voorzitterschap volgens strikt alfabetische volgorde, en een tweede, even lange cyclus, waarin eveneens gefundeerd op dezelfde alfabetische lijst, de beide staten die in hetzelfde jaar het voorzitterschap bekleden, dit afwisselend doen. Deze verandering werd ingevoerd met het doel, iedere staat de kans te geven het voorzitterschap tijdens twee semesters uit te oefenen, gezien het feit dat iedere periode van een jaar met het oog op het budget verschillende prioriteiten kent.

Vanaf 1995, na een verandering berustend op het Verdrag betreffende de Europese Unie (EU) van 1992, stelt de Raad zelf de opvolging van het voorzitterschap vast. Toch neemt de Raad bij zijn besluiten altijd kennis van de afloop van de bestaande cyclus, voordat de deelname van nieuwe lidstaten voor een nieuwe cyclus wordt voorzien. In de praktijk werkt dit zo, dat de delegaties van nieuwe lidstaten een vaste plaats bij de zittingen van de Raad hebben, tot aan het einde van de cyclus, aan hen gegeven volgens de alfabetische volgorde van de lidstaten in hun respectievelijke talen, terwijl de delegaties van de vroegere lidstaten om de zes maanden van plaats wisselen, en één zetel naar links opschuiven.

Het voorzitterschap van de Raad in functie, ondersteund door het secretariaat, speelt een hoofdrol bij de organisatie van de werkzaamheden van de Raad, in het bijzonder bij het geven van impulsen bij het proces van wetgeving. Voor de hervorming van het interne reglement van de Raad in 2002, deed het voorzitterschap, na afspraak met het generaalsecretariaat en de Europese Commissie, zijn ontwerp programma voor de betreffende semesters en de data voor de zittingen van de Raad enkele maanden voor de datum van de overname van zijn functie mede.

Van 2002 tot 2006, toen het toekomstige voorzitterschap met steun van het secretariaat de provisorische agenda's voor de zittingen van de Raad vastlegde, dient het zowel het "meerjarige strategische programma" van de Raad, uitgaand van een driejaarlijkse periode, in aanmerking te nemen, als ook het eigen "operationele jaarprogramma". Het vaststellen van deze programma's is voornamelijk de taak van de desbetreffende voorzitterschappen – dat zijn er zes in het geval van het meerjarige programma's en twee in het geval van het jaarlijkse programma – die steeds werken in overleg met de Commissie. Het meerjarige strategische programma wordt door de Europese Raad aangenomen op aanbeveling van de Raad "Algemene Zaken en Externe Betrekkingen". Het jaarlijkse operationele programma wordt vastgelegd met het oog op het meerjarige operationele programma, evenals de debatten die binnen de Raad "Algemene Zaken en Externe Betrekkingen" worden gehouden, en houdt rekening, onder anderen, met de blijvende elementen die voortgekomen zijn uit de dialoog over de jaarlijkse politieke prioriteiten die op initiatief van de Commissie zijn gehouden.

Sinds 2007, een 18-maandenprogramma wordt ter goedkeuring aan de Raad door de drie voorzitterschappen voor de betreffende periode voorgelegd. Om de 18 maanden wordt door de drie aanstaande voorzitterschappen, in nauwe samenwerking met de Commissie en na passend overleg, een ontwerp-programma van de Raadswerkzaamheden voor de betreffende periode opgesteld. Het ontwerp-programma wordt door de drie voorzitterschappen tezamen uiterlijk één maand vóór de periode ingediend en is onderworpen aan de goedkeuring van de Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen.

De Raad komt samen wanneer hij wordt bijeengeroepen door de voorzitter. Deze, een minister van de

lidstaat die het voorzitterschap tijdens het lopende semester heeft, organiseert en zit de zittingen voor en legt de voorlopige orde van de dag voor iedere zitting vast. Tijdens de zittingen zorgt de voorzitter voor het aanhouden van het reglement van orde en waakt over het juiste aflopen van de debatten. De voorzitter heeft ook tot taak het bereiken van een consensus binnen de Raad te bevorderen. De voorzitter spreekt niet uit naam van de delegatie van zijn lidstaat, en neemt daarom een eigen plaats in, niet naast deze delegatie, aan de zittingstafel. De voorzitter zit aan het hoofd van de tafel, naast de secretaris-generaal en tegenover de Europese Commissie.

In principe worden de organen belast met het voorbereiden van de werkzaamheden van de Raad (het Coreper, de comité's en de werkgroepen) eveneens voorgezeten door de vertegenwoordiger of de gedelegeerde van de lidstaat, die het voorzitterschap van de Raad heeft.

De voorzitter wordt terzijde gestaan door de vertegenwoordiger van de lidstaat, die het volgende voorzitterschap zal bekleden.

Het presidentschap speelt een belangrijke rol bij de vertegenwoordiging bij de externe betrekkingen van de Gemeenschap, in 't bijzonder met het Europese Parlement, en informeert eveneens regelmatig de pers over de activiteiten van de Raad.

Binnen het kader van het gemeenschappelijk buitenlands- en veiligheidsbeleid (GBVB) vertegenwoordigt het voorzitterschap van de Raad de Europese Unie in aangelegenheden die onder dit gebied vallen. Het is verantwoordelijk voor de uitvoering van besluiten die op dit gebied zijn getroffen en, uit dien hoofde, verwoordt het in beginsel het standpunt van de Unie in internationale organisaties en op internationale conferenties. Sinds de inwerkingtreding van het Verdrag van Amsterdam 1997, wordt de voorzitter in deze taken bijgestaan door de secretaris-generaal van de Raad (Hoge Vertegenwoordiger voor het GBVB) en, indien nodig, door de lidstaat die als volgende het voorzitterschap zal bekleden. De Commissie wordt volledig betrokken (artikel 18 van het EU Verdrag). Die formatie, die over het algemeen *troika* genoemd wordt, waarin het voorgaande en het navolgende voorzitterschap zijn verbonden met het voorzitterschap in functie, wordt zo gemodificeerd en de voorzitter van de Raad wordt niet meer terzijde gestaan door de lidstaat, die het voorafgaande voorzitterschap bekleedde.

Binnen het kader van de derde pijler van de Unie bestaat de rol van het voorzitterschap in het regelmatig informeren van het Europese Parlement over de uitgevoerde werkzaamheden op de gebieden van politieke en justitiële samenwerking in strafzaken (artikel 39 van het EU Verdrag).

Artikel 48 van het EU Verdrag bekleedt de voorzitter van de Raad met de taak, de conferentie van de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten bijeen te roepen, met als doel in onderlinge overeenstemming de in de verdragen aan te brengen wijzigingen vast te stellen.